

PROJECTOPROEP KANKER EN SEKSUALITEIT

Thema van de oproep

Heel wat kankerpatiënten worden tijdens en na de behandeling geconfronteerd met seksuele bezorgdheden en/of klachten. Deze seksuele bezorgdheden en/of klachten hebben vaak een grote negatieve impact op de levenskwaliteit en het welzijn van (ex-)kankerpatiënten en hun partners. Positieve seksuele ervaringen kunnen daarentegen bijdragen tot meer relationele tevredenheid en het herstel van de (ex-)patiënt. Uit het [onderzoeksrapport van Kom op tegen Kanker](#) (2022) blijkt dat een proactieve communicatie en een periodieke bevraging over dit thema nog niet ingeburgerd te zijn. Zo kreeg één op de vier van de bevroegde patiënten en partners voor de start van de behandeling informatie over de mogelijke gevolgen ervan op hun seksueel leven. Slechts 48% van de patiënten had tijdens of na de behandeling een gesprek met een zorgverlener over vragen gerelateerd aan problemen op seksueel en intiem vlak. Dit gesprek gebeurde doorgaans op initiatief van de patiënt of zijn partner. Ook verdere (gespecialiseerde) zorg voor seksuele bezorgdheden en klachten ontbreekt vaak.

Er is dus nood aan meer en betere communicatie over en zorg rond seksuele bezorgdheden en klachten voor (ex-)kankerpatiënten en hun partners. Om tegemoet te komen aan deze nood willen we vanuit Kom op tegen Kanker **onderzoeks- en implementatieprojecten ondersteunen die de zorg voor patiënten, geconfronteerd met seksuele bezorgdheden of klachten, kunnen verbeteren**. Dit doen we via de lancering van de projectoproep 'Kanker en seksualiteit'.

Om een betere zorg voor seksuele bezorgdheden en klachten te realiseren voor (ex-)patiënten en hun partners is een **getrapte aanpak** nodig. Deze dient gericht te zijn op:

- 1) het bespreekbaar maken van seksualiteit door zorgverleners bij alle patiënten (ongeacht leeftijd, culturele achtergrond, religie, ...)
- 2) het voeren van een uitgebreid gesprek door zorgverleners (assessment en counseling) over seksuele bezorgdheden of klachten met patiënten
- 3) verdere zorg: zelfzorg en -hulp, toeleiding naar meer gespecialiseerde professionele zorg van patiënten die daar nood aan hebben

Deze projectoproep verwelkomt onderzoeks- en implementatieprojecten die zich richten op één of meerdere van deze 'trappen'. Projecten kunnen dus zowel focussen op de zorgverlener-patiënt communicatie rond seksuele bezorgdheden of klachten, de ontwikkeling en integratie van een basiszorg voor seksuele bezorgdheden of klachten (communicatie, ondersteuning, patiënteducatie op maat, doorverwijzing naar gespecialiseerde zorg) in het zorgtraject van de patiënt, of op de ontwikkeling en implementatie van gespecialiseerde interventies voor (zeer) specifieke klachten.

Mogelijke thema's

Bij de totstandkoming van het onderzoeksrapport over kanker en seksualiteit kwamen in de gesprekken met experts en ervaringsdeskundigen een aantal thema's naar boven voor verder onderzoek en ontwikkeling, zoals:

- De integratie van discipline-specifieke kennis over kanker en seksualiteit, en de training van communicatievaardigheden in gespecialiseerde opleidingen van zorgverleners zodat toekomstige zorgverleners binnen de oncologie (artsen-specialisten, verpleegkundigen, ...) voldoende specifieke kennis en vaardigheden meekrijgen om dit thema met patiënten te bespreken en hierover advies te geven.
- De vertaling en implementatie van interventies met een bewezen meerwaarde uit binnen- en buitenland naar de Vlaamse zorgcontext zodat deze voor alle Vlaamse patiënten toegankelijk worden.
- Projecten die via specifieke tools, interventies, ... de communicatie en zorg rond seksualiteit op maat maken voor kwetsbare doelgroepen, zoals mensen met een migratieachtergrond, diverse gender- en seksuele identiteiten, beperkte gezondheidsvaardigheden (beperkte health literacy),
- De ontwikkeling en integratie van een basiszorg met onder meer een periodieke communicatie over en bevraging van seksuele bezorgdheden en klachten tijdens en na de kankerbehandeling.
- Vernieuwende manieren en tools om (ex-)patiënten over seksuele bezorgdheden en klachten op maat te informeren en te begeleiden.

Projectvoorstellen die op andere thema's focussen komen evenzeer in aanmerking mits ze voldoen aan de specifieke en algemene voorwaarden van de projectoproep.

Specifieke oproepcriteria

Projectvoorstellen kunnen ingediend worden wanneer deze beantwoorden aan volgende specifieke oproepcriteria:

- De focus van deze oproep ligt op **communicatie over en behandeling van seksuele bezorgdheden en klachten voor (ex-)kankerpatiënten en hun partners**. Medische behandelingen en medische interventies die seksuele klachten kunnen voorkomen, kunnen worden ingediend tijdens de jaarlijkse oproep voor biomedische onderzoeksprojecten.
- Seksuele klachten zijn een **biopsychosociale problematiek** waarbij fysiek, psychologisch en sociaal functioneren onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Mogelijke projectvoorstellen zijn primair gericht op de verbetering van het psychosociaal welzijn, maar kunnen ook een paramedische interventie (bv. kinesitherapie) omvatten.
- Het projectvoorstel is in lijn met de visie en de aanbevelingen van het [onderzoeksrapport van Kom op tegen Kanker](#) over kanker en seksualiteit. Indien het daarvan duidelijk afwijkt, moet dit expliciet beargumenteerd worden in de aanvraag.
- Kom op tegen Kanker verwacht dat een stuurgroep wordt opgericht per project waarin relevante stakeholders, met inbegrip van patiëntenvertegenwoordigers, vertegenwoordigd zijn. Deze stuurgroep is betrokken bij de voortgang van het project en stuurt bij waar nodig.
- Het opstellen of bestaan van een consortium wordt als een belangrijke meerwaarde aanzien door Kom op tegen Kanker met het oog op duurzaamheid en continuïteit. Het al dan niet indienen als een consortium zal door de psychosociale expertencommissie worden meegenomen in de evaluatie. Onder een consortium wordt een samenwerking tussen verschillende partners verstaan om een bepaald doel te bereiken. Deze samenwerking wordt geformaliseerd in de vorm van een samenwerkingsovereenkomst of een duidelijke taakverdeling tussen de verschillende partners. Uit de samenwerkingsovereenkomst of de

taakverdeling blijken de gemeenschappelijke doelstellingen en de verschillende rollen en verantwoordelijkheden van de partners. De leden van het consortium vertegenwoordigen verschillende disciplines en instellingen. Mogelijke partners zijn algemene ziekenhuizen, universitaire ziekenhuizen, revalidatieziekenhuizen, eerstelijnsactoren, lotgenotengroepen, ... In het consortium wordt tevens een wezenlijke patiëntenvertegenwoordiging gegarandeerd.

- Als consortium mag er meer dan één projectvoorstel ingediend worden.

Algemene inhoudelijke criteria voor psychosociale projecten

Het project dient te voldoen aan de onderstaande algemene inhoudelijke criteria die van toepassing zijn op alle psychosociale projecten van Kom op tegen Kanker. Raadpleeg het [reglement psychosociale projecten](#) bij de uitwerking van de aanvraag.

- Het project moet bijdragen tot een **beter levenskwaliteit** van de (ex-)kankerpatiënt en/of zijn directe omgeving.
- Het project moet **vernieuwend** zijn.
- Het project heeft het potentieel om te resulteren in een **systemische verbetering**: het project dient breed toepasbaar te zijn (valorisatiepotentieel) en dient over een duurzaam potentieel te beschikken. De projecten moeten complementair of aanvullend zijn aan nationale en internationale projecten om zo op langere termijn het valorisatiepotentieel te vergroten.
- Het project is **patiëntgericht**: het project speelt in op een reële behoefte van de (ex-)kankerpatiënt en/of zijn omgeving, moet een duidelijke meerwaarde voor de patiënt betekenen. De patiëntenvertegenwoordigers geven mee richting aan het project, en zijn betrokken bij de aanvraag en het verloop van het project.

Algemene criteria voor psychosociale projecten

Het project dient te voldoen aan de volgende algemene criteria. Raadpleeg het [reglement psychosociale projecten](#) bij de uitwerking van de aanvraag.

- **Doelstellingen**: Duidelijk en bondig geformuleerd, aan de hand van de SMART methode.
- **Methodologie**: De manier van werken is geschikt en haalbaar, en er wordt een evaluatieliek geïncorporeerd waaruit het succes, de impact of de correctheid van het project moet blijken.
- **Criteria aanvragers**: Zonder commercieel doel en met aantoonbare expertise op het terrein van het projectvoorstel.
- **Duur van het project**: De duur staat in verhouding tot de schaalgrootte en de doelstellingen van het project.
- **Budget**: In functie van het project. Het budget moet in verhouding staan met de (potentiële) impact van het project en dient duidelijk beargumenteerd te worden.

Aanvraagprocedure

Voor de oproep kanker en seksualiteit vragen we om uw interesse in de oproep aan te geven door een email te sturen naar financiering@komoptegenkanker.be. Zet hierbij in het onderwerp 'Interesse oproep kanker en seksualiteit' en kader beknopt uw projectidee in de email. Vervolgens zal u door de dienst financiering onderzoek, zorg en preventie uitgenodigd worden voor een webinar waarin u uw idee kan aftoetsen en verder vorm kan geven, maar ook connectie kan leggen met andere potentiële projectaanvragers om eventuele samenwerkingen aan te gaan.

Vooraleer u een aanvraag indient voor evaluatie, kan u éénmalig – in elke fase van de aanvraagprocedure – **pre-advies** vragen bij de medewerkers van de dienst financiering onderzoek, zorg en preventie van Kom op tegen Kanker, via de [expro-pagina](#). Deze feedback is een vrijblijvend advies en biedt geen garantie op financiering. Het is belangrijk om hier vroegtijdig gebruik van te maken zodat

eventuele suggesties nog verwerkt kunnen worden. Wacht dus niet tot deze deadline, die uiterlijk drie weken voor de deadline van de definitieve indiening valt.

De officiële aanvraagprocedure verloopt in twee fasen. In een eerste fase wordt een **abstract** ingediend met een korte beschrijving van het project volgens het aangeboden aanvraagsjabloon. Indien het abstract ontvankelijk wordt verklaard door zowel de psychosociale patiëntencommissie als de psychosociale expertencommissie, mag er een **uitgebreid projectvoorstel** worden ingediend volgens het aangeboden aanvraagsjabloon. Deze aanvraagsjablonen zijn terug te vinden op de [expro-pagina](#).

Stap 1

Ten laatste pre-advies aanvragen voor maandag 8 april 2024 (12u00) via de [expro-pagina](#).

Het abstract wordt ingediend voor donderdag 2 mei 2024 (12u00) via de [expro-pagina](#).

Stap 2

De psychosociale patiëntencommissie en de psychosociale expertencommissie beoordelen het abstract. Feedback over deze beoordeling kan u verwachten vanaf vrijdag 28 juni 2024. Goedgekeurde abstracts mogen vervolgens uitgewerkt worden tot een volledig projectvoorstel.

Stap 3

Ten laatste pre-advies aanvragen voor maandag 23 september 2024 (12u00) via de [expro-pagina](#).

Het volledige projectvoorstel wordt ingediend voor maandag 14 oktober 2024 (12u00) via de [expro-pagina](#).

Stap 4

De psychosociale patiëntencommissie en de psychosociale expertencommissie beoordelen de volledig uitgewerkte projectvoorstellen en adviseren vervolgens het bestuursorgaan van Kom op tegen Kanker. De definitieve toekenning van de projecten gebeurt door het bestuursorgaan. De uiteindelijke beslissing zal vanaf woensdag 11 december 2024 gecommuniceerd worden.